

Pasen, wat doet jou zelf opstaan?

Op weg met verhalen - 2022-23 thema 3 **Kom in beweging!**

les 4 - middenbouw

Marleen Boon-Jansen

Jezus is opgestaan. In het licht van het opstandingsverhaal denken de leerlingen na over hun eigen leven en hun eigen keuzes. Waar sta jij voor op?

Wat is het toch een wonderbaarlijk verhaal. Jezus staat op uit de dood. Zijn opstanding laat ons nadenken over waarvoor Jezus opstond. Samen met de leerlingen ga je op ontdekkingstocht door het verhaal, maar ook door hun eigen leven. Waar durven zij voor op te staan? Aan de hand van gesprek, maar vooral ook aan de hand van verbeelden en uitbeelden uit de leerlingen hun gevoel en ideeën over het verhaal en over zichzelf.

Doelstelling

De leerlingen denken na waarvoor zij op willen of durven staan en verbeelden dit in beweging en kunst. De leerlingen luisteren naar het paasverhaal en kunnen hun eigen gevoel, ideeën en belevenissen verbinden aan dit verhaal.

Pasen, wat doet jou zelf opstaan?

Benodigheden

Voor de verwerkingsopdracht *Van waardeloos naar waardevol*: zoveel mogelijk waardeloos materiaal, scharen, lijm en plakband.

Introductie

Je zit met de leerlingen op stoelen in een kring en zegt:

- Ik vraag me af hoe jij zit, staat of beweegt als ik zeg: pizza eten.

De leerlingen mogen nu uitbeelden wat deze zin met hen doet. Hoe zit je, sta je, beweeg je, als je aan pizza eten denkt. Natuurlijk zullen leerlingen ook geluid maken. Keur dit niet af, laat het even gebeuren. Vraag daarna of iedereen weer gaat zitten.

Vraag:

- Wat viel je op?

Mogelijk worden er antwoorden gegeven als: veel kinderen houden van pizza.

Stel dan een vervolgvraag:

- Hoe weet je dat?

Antwoorden als: er werd gejuicht, iedereen keek blij, er werd door de klas gesprongen en gedanst.

Vat de antwoorden samen:

- Dus als je iemand hoort juichen of ziet dansen, dan is hij blij.

Stel nog een laatste vraag:

- Kun je ook zonder geluid laten merken hoe je ergens over denkt?

Bespreek de antwoorden kort. Met je lichaamshouding en bewegingen kun je al heel veel vertellen.

Vertel nu dat je nog een paar zinnen en woorden op zult noemen en dat de leerlingen deze telkens mogen uitbeelden. Daarbij mogen zij geen geluid maken. Vertel dat iedereen mag laten zien hoe hij of zij zich bij deze zin voelt. Het kan namelijk zijn dat de zin niet bij je past. Dan laat je dit bijvoorbeeld zien door je af te keren of stil te blijven zitten.

- Als je vraagt om iets lekkers.
- Als je vindt dat je echt gelijk hebt.
- Als je geen gelijk krijgt.
- Als je ziet dat je beste vriend verkeerd wordt behandeld.
- Als je ziet dat iemand die je niet goed kent verkeerd wordt behandeld.
- Als jij niet goed wordt behandeld.

Na het uitbeelden van deze zinnen, of tussendoor als je de ruimte hiervoor voelt, bespreek je enkele opvallende dingen:

- Ik zag dat je stampvoette, waarom?
- Ik zag je stil zitten, waarom?
- Ik vond dat je er strijdlustig uitzag. Klopt dat? Kun je uitleggen waarom?

Kern

In de oefening bij de introductie hebben leerlingen ervaren wat je allemaal met je lichaam kunt laten zien. Laat de leerlingen nu in tweetallen nadenken over hoe zij met hun lichaamshouding kunnen laten zien hoe 'ergens voor op staan' er uitziet. Om de beurt beelden ze dit uit en maken van elkaar een foto. Alle foto's worden verzameld en aan de hele groep getoond via het digibord.

De foto's kunnen ook in het klein worden uitgeprint en samen op een groot vel geplakt worden. Zo ontstaat een krachtig beeld van een klas die ergens voor op staat.

Vertel nu dat je een heel bijzonder verhaal gaat voorlezen over Jezus (zie bijlage voor het verhaal). Jullie als klas zijn ergens voor opgestaan (wijs naar de collage), maar er is nog een heel bekend iemand ergens voor is opgestaan... iets wat hij zo belangrijk vond, dat hij er zelfs voor durfde te sterven....

Vertel na het verhaal:

Tijdens het Paasfeest denken mensen aan het verhaal dat Jezus opstond. Wonderbaarlijk en niet te begrijpen. Hij wilde er zijn voor de mensen die hem nodig hadden. Ziek, arm, buitengesloten. Jezus ging juist naar deze mensen toe. Na zijn dood hebben zijn discipelen de verhalen over Jezus aan zoveel mogelijk mensen verteld. En die vertelden het weer aan andere mensen en die... Zo verspreidde het over de hele wereld.

Maar naast het luisteren naar de mooie verhalen, hoopten de vertellers ook dat de mensen die de verhalen hoorden er iets van leerden. Dat zij zouden proberen om ook goede dingen te doen. Te zorgen voor elkaar. Zelfs als het moeilijk wordt.

Voer een kringgesprek met de leerlingen. Stel daarbij de volgende vragen:

- Wat vond je het mooiste in het verhaal? Waarom? (misschien willen de leerlingen dit tekenen of er een kleur aan geven?)

Pasen, wat doet jou zelf opstaan?

- Jezus was heel belangrijk voor Maria – en voor veel andere mensen. Hoe merkte Maria in het verhaal dat Jezus nog steeds dichtbij haar was?
 - Heb jij wel eens zoiets gevoeld of meegemaakt?
- Nu nog steeds, meer dan 2000 jaar later, praten mensen over Jezus en willen mensen, net zoals hij, anderen helpen. Opstaan voor een mooiere wereld.
- Wat maakt Jezus zo bijzonder, denk je?
 - Hoe kan het dat er nog steeds zoveel mensen zijn die aan Jezus denken, over hem vertellen of hem voelen in hun hart?
 - Zou je nu, na het horen van het verhaal, je foto(s) nog aan willen passen?
 - Is er iets anders (bij gekomen) waarvoor jij zou willen opstaan? Hoe ziet dat eruit?
- Vul eventueel de collage aan.

Verwerking

Je moet maar durven

Maak, aansluitend op de vragen over het verhaal van Jezus, een bruggetje naar vragen die dichterbij de leerlingen liggen. Daarvoor maak je gebruik van het lied *Je moet maar durven* (zie Beeld- en digitips). Hierin wordt gezongen over opkomen voor een ander. Jezus wordt hierin ook genoemd.

Voorafgaand aan het lied vertel je de leerlingen: Het lied dat je zo gaat horen gaat over de vraag of iedereen een held kan worden.

- Wat is dat: een held?
- Wanneer ben je een held?

In de geschiedenis zijn er verschillende helden geweest. Nelson Mandela bijvoorbeeld, is voor veel mensen een held. Hij kwam op voor de zwarte mensen in zijn land. Hij bleef steeds vertellen en laten zien dat zwarte mensen en witte mensen gelijk behandeld moeten worden. Zelfs toen hij daarvoor in de gevangenis werd gestopt, bleef hij overtuigd van zijn gelijk. Heel veel jaren later gaven de leiders van zijn land toe dat Mandela gelijk had. Hij kwam vrij uit de gevangenis en werd benoemd tot de nieuwe president van zijn land.

Het lied kan voor sommige middenbouwgroepen lastig zijn. Mocht dat het geval zijn voor jouw groep, bespreek dan een paar zinnen voor, die de leerlingen straks gaan horen. Laat ze zien op het digibord of lees ze voor. Bespreek kort waar het lied over gaat.

Je moet maar durven op te staan

Tegen alles in te gaan

Durven vechten zonder wapens en geweld

Wie durft, wie durft?

Het wordt wel weer eens tijd voor een held

Hoe kun je op tegen de anderen als de enkeling?

Hoe word je Jezus, Gandhi, Malala, Martin Luther King

Je moet maar durven

Onverstord, als een groep jou het liefst vermoordt

Om je droom en het verhaal dat jij vertelt

Wie durft, wie durft?

Laat nu het lied horen. Stel naar aanleiding van het lied de volgende vragen:

- Is Jezus een held?
- Waarom wel of waarom niet?
- Ken jij een held?
- Dichtbij, in je eigen omgeving.
- Of juist iemand die bekend is?
- Wat maakt hem of haar een held?
- Wat wil jij van hen leren?

Van waardeloos naar waardevol

Voer, ter inleiding op de opdracht, een kort gesprek over waar de leerlingen voor zouden willen opstaan. Iemand die gepest wordt? Iemand zonder huis? Of misschien voor nog iets groters, de wereld, de natuur, met al haar planten en dieren? De plastic soep, de enorme berg afval die wij mensen produceren? Stuur het gesprek naar 'opstaan voor een wereld zonder afval'.

Laat leerlingen daarna in groepjes werken met waardeloos materiaal: lege dozen, plastic flessen, eierdozen, verpakkingsmateriaal, oude kranten. Gezamenlijk maken zij een waardevol beeld van waardeloos materiaal. Vraag aan de leerlingen:

- Waarom gaan we nu een beeld maken?
Op welke manier past dit bij de les/het verhaal?

Leg uit dat werken met waardeloos materiaal een manier is die kunstenaars gebruiken om te laten zien hoeveel afval wij met elkaar maken. En dat je idee over wat afval is ook kan veranderen. Zo kan een lege eierdoos of een oude krant ineens heel mooi materiaal zijn voor jouw kunst!

Pasen, wat doet jou zelf opstaan?

Het beeld dat de leerlingen met elkaar maken laat zien dat je op kunt staan tegen vervuiling en verspilling door je krachten te bundelen (samen te werken). Geef de beelden, waar mogelijk, een plekje in de gang. Zo kan de hele school er van meegenieten.

Liedsuggesties

Wave over de wereld

(zie bijlage)

Als we nu eens zouden opstaan
en dan samen verder gaan,
komt de wereld in beweging,
kan er zelfs een wave ontstaan.

Als we samen zouden opstaan
en in die geest verder gaan,
brengen we iets in beweging,
kan er zelfs iets nieuws ontstaan.

Prentenboeken en jeugdliteratuur

Wereldkinderen

Tom Adams

Gottmer, Haarlem (2020)

50 jonge mensen die het verschil maakten: een boek over inspirerende kinderen die de wereld op zijn kop hebben gezet. Dit kinderboek is een ode aan inspirerende jonge mensen, van Greta Thunberg tot Pelé. Ook Pocahontas, Mozart, Malala en Emma Watson komen langs!

En een prachtig boek voor alle betrokken jongeren van nu. Het staat vol belangrijke quotes, kleurrijke illustraties en bijzondere foto's van 50 jonge mensen die hun stempel op de geschiedenis hebben gedrukt. Laat je inspireren: ook jij kunt het verschil maken!

Verhalen over kinderen die anders durven zijn

Ben Brooks

Veltman Uitgevers, Utrecht (2019)

Jongens zijn nou eenmaal anders dan meisjes? Nou, in dit boek mooi niet!

Nog meer bijzondere waar-gebeurde verhalen over fantastische jongens en meisjes, vrouwen en mannen die zich niet in een hokje lieten duwen en de wereld een stukje beter hebben gemaakt.

Heb het lef om jezelf te zijn, dan komen je dromen misschien wel uit...

Beeld- en digitips

Nog een meisje omgekomen bij protest in Iran

Een nieuwsitem van het NOS Jeugdjournaal

<https://jeugdjournaal.nl/artikel/2447643-nog-een-meisje-omgekomen-bij-protest-in-iran.html?ext=html>

Nederlandse kinderen die demonstreren voor de rechten van vrouwen en meisjes in Iran. Deze kinderen vinden dat iedereen gelijke rechten hoort te hebben of je nu man bent of vrouw. Daarom staan zij met een spandoek in hun hand en roepen hun verontwaardiging uit.

Waarvoor sta jij op?

Je moet maar durven

Schooltv 1:48 min.

<https://schooltv.nl/video/je-moet-maar-durven-lied-je-over-eigentijdse-helden/>

Mandela deed het, Martin Luther King en Malala: opstaan voor gerechtigheid. Durf jij voor jezelf of een ander op te komen? Hoe word je een held? Een liedje over eigentijdse helden.

Pasen, wat doet jou zelf opstaan?

Kunst

Sta op!

Jaime Colán
uit: Ziel van de Andes, een
serie schilderijen voor de
Missiezendingskalender 2012
(zie bijlage)

Kijk goed met de leerlingen naar het schilderij en ga vanuit daar met hen op ontdekkingsstocht waar Jezus voor op stond en waar zij voor op zouden willen staan. Dus bijvoorbeeld:

- Wat zie je?
- Welk verhaal herken je hierin?
- Wat valt je op? Wat vertellen de kleuren je?

We hebben het gehad over voor wie en voor wat Jezus opstond... Kijk nog eens goed naar het schilderij.

- Voor wie stond Jezus op?
- Waarvoor stond Jezus op?

Wijs samen aan wat je ziet en waarom/hoe je dat ziet. En nu jij...

- Voor wie of wat wil jij op staan?

Laat de leerlingen dit eventueel 'vangen' in kleuren en vormen op een doek of wit vel.

Extra

Zo klinkt verandering

Het boek *Zo klinkt verandering* van Amanda Gorman vertelt over hoop en verandering zodat de wereld mooier wordt. Bij dit boek is een les geschreven voor de middenbouw. In deze les bedenken en praten de leerlingen over dat wat zij willen veranderen. Ze beseffen dat verandering ook om actie vraagt.

Zo klinkt verandering. Op weg met verhalen 2021-22 thema 3 *Hoe klinkt verandering?* les 3. Te vinden op www.zinvolleronderwijs.nl

Deze les sluit ook aan bij de kerndoelen van het
Protestants vormingsonderwijs:
domein A 2 en 3, B en 4

Pasen, wat doet jou zelf opstaan?

Bijlage

Hij is opgestaan, echt waar!

Op de begraafplaats loopt een vrouw. Het is Maria. Ze is op weg naar het graf van Jezus. Al drie dagen ligt het lichaam van Jezus in het graf. Het graf is niet in de grond, maar in een holle ruimte in een rots. Zijn vrienden hebben hem daar voorzichtig neergelegd. Daarna hebben zij een grote steen voor het graf gerold.

Toen Jezus nog leefde, heeft hij veel mensen geholpen. Hij vertelde verhalen over hoe je met elkaar om kunt gaan. Hij genas mensen die ziek waren en hij ging op bezoek bij mensen die buitengesloten werden. Deze mensen hielden allemaal van Jezus. Er waren ook mensen die niet van Jezus hielden. Zij balden hun vuisten en werden boos. Want Jezus zei dat hij bij God hoorde. Dat mag je niet zomaar zeggen. Daarvoor is God te heilig. Ze vonden Jezus maar een oproerkraaier. Iemand die te veel aandacht kreeg. Daarom moest hij dood.

Verdrietig loopt Maria over de begraafplaats. Ze is nu vlakbij het graf. Plotseling blijft ze staan. Ziet ze het goed? Is de steen voor het graf weggerold? Wie heeft dat gedaan?

Langzaam loopt Maria naar het graf toe en kijkt naar binnen. Ziet ze het goed? Het graf is leeg. Waar is Jezus? Op de plek waar hij lag, ziet Maria twee engelen..

Van schrik barst Maria in tranen uit. 'Waarom huil je?', vragen de engelen. 'Omdat mijn lieve Jezus weg is!', zegt Maria met betraande ogen. 'Waar is hij?!' Ze draait zich om en wil hard wegrennen.

Dan ziet ze de tuinman staan. Tenminste, dat denkt Maria. Ze ziet helemaal niet dat het Jezus is. 'Waarom huil je? Wie zoek je?', vraagt de man. 'Heeft u Jezus weggehaald? Waar is hij?', vraagt Maria.

De man zegt: 'Maria!' De stem klinkt zo vertrouwd... Het lijkt wel de stem van Jezus... Maria voelt zich warm en blij worden. Nu ziet ze het. Het is Jezus. Haar handen willen Jezus vastgrijpen. 'Niet doen', zegt Jezus. 'Ik ben er wel, maar op een andere manier.' Maria knikt. Jezus is hier, dichtbij. Dichtbij de mensen die aan hem denken, over hem praten. Even doet ze haar ogen dicht en legt ze haar handen op haar hart... Met haar handen op haar hart opent ze haar ogen weer en denkt: Zo is Jezus hier. In onze harten, in onze verhalen, in onze verhalen over een betere wereld voor iedereen. En in de kracht waardoor we elke keer weer opstaan om onze wereld een stukje mooier en eerlijker te maken. Net zoals hij altijd deed.

En dan rent Maria, vol nieuwe energie en kracht, de donkere grot uit. Naar het licht, de wereld in! Ze heeft iedereen zóveel te vertellen!

Pasen, wat doet jou zelf opstaan?

Bijlage

Wave over de wereld

tekst: Greet Brokerhof-van der Waa

muziek: Gerard van Amstel

uit het muziekarchief van Trefwoord

© Kwintessens, www.kwintessens.nl en www.trefwoord.nl

The musical score is written in treble clef with a common time signature (C). It consists of six systems of music, each with a melody line and corresponding lyrics. Chord symbols are placed above the notes. The lyrics are in Dutch and describe the concept of 'wave over the world'.

Als we nu eens zou - den op - staan, en - thou - siast en heel spon - taan?
 Als een wind - vlaag, tel - kens ver - der, als een vloed - golf met el - kaar

Als we nu eens zou - den op - staan? Dat steekt an - de - ren vast aan!
 golft een wave door heel de we - reld, dan weer hier en dan weer daar.

Sa - men - wer - ken aan de vre - de. Sa - men let - ten op ge - vaar.
 Men - sen wor - den dan be - wo - gen. Men - sen zien el - kaar weer staan.

Sa - men aan iets nieuws gaan bou - wen. Sa - men zor - gen voor el - kaar.
 Men - sen ra - ken dan be - vlo - gen om geest - drif - tig door te gaan.

Als we nu eens zou - den op - staan en dan sa - men ver - der gaan,
 Als we sa - men zou - den op - staan en in die geest ver - der gaan,

komt de we - reld in be - we - ging, kan er zelfs een wave ont - staan.
 bren - gen we iets in be - we - ging, kan er zelfs iets nieuws ont - staan.

Pasen, wat doet jou zelf opstaan?

Bijlage

Sta op!

Jaime Colán

uit: Ziel van de Andes, een serie schilderijen voor de Missiezendingskalender 2012